

Muad-Dib tanításai a szőrszálhasogatók, babonás fanatikusok és korruptak játékszerévé váltak. Ő a kiegyensúlyozott életutat hirdette, egy olyan filozófiát, melynek segítségével az ember sikerrel birkozhat meg az örökké változó világegyetem problémáival. Ő azt mondta, hogy az emberi nem még mindig fejlődik, s ez a folyamat sohasem fog véget érni. Ő azt mondta, hogy a fejlődés azoknak az alapelveknek a megváltozását jelenti, amik csak az örökkévalóság számára ismertek. Hogyan játszhat a megrontott okoskodás ezekkel a szent eszmékkel?

DUNCAN IDAHO MENTÁT SZAVAI

Egy fénypont tűnt fel a vastag szőnyegen, mely a barlang padlójának csupasz sziklakövét takarta. A fény minden látható forrás nélkül izzott, nem létezett, csak a vörös fűszerrost-szöveten. Körülbelül két centi átmérőjű, kutató-kereső köralak volt, ide-oda villant – hol ellapult, hol oválissá torzult. Mikor rátalált az ágy sötétzöld oldalára, följebb siklott, és szétterült a puha takarón.

A zöld színű pokróc alatt egy rozsdavörös hajú fiú feküdt, arcát még a gyermekkor pufósága párnázta, szája teltnék és lágy ívűnek tűnt – nem látzott rajta a fremenek hagyományos, szikár keménysége, de nem is duzzadt úgy a víztől, mint a külvilágiak. Mikor a fény megérintette csukott szemhéját, a kis alak mozgolódni kezdett. A fény kialudt.

Most már csak a gyermek egyenletes, mély lélegzetvétele hallatszott, meg – valahol messze a háttérben – a megnyugtató, ütemes csöpögés, ahogy a barlang fölött felállított szélcsapdából a víz a gyújtómedencébe csorgott.

A fény ismét kigyulladt a helyiségben – ezúttal kissé nagyobb volt, néhány lumennel erősebb. Most már sejteni lehetett a forrását, a mozgását is: a szoba szélén, a boltíves bejáró alatt egy csuklyás alak állt. Ő irányította a fényfoltot, mely ismét körbejárt a helyiségen, bizonytalan jelek után kutatva. Volt benne valami rejtett fenyegetés, valami feszült elégedetlenség. Elkerülte az alvó gyermeket, megpihent egy szellőzőnyílás rácsán a felső sarokban, körbejárt egy mély redőt a zöld-arany falifüggönyökben, melyek lágyabbá tették a sziklafal kontúrjait.

Aztán a fény hirtelen kialudt. A csuklyás alak árulkodó ruhasuhogással mozdult meg, s állást foglalt a boltíves bejáró jobb oldalán. Aki ismerte a mindennapok rendjét itt Tabr sziecsben, az azonnal megsejthette volna, hogy ez az ember nem lehet más, csak Stilgar, a sziecs naibja, az elárvult ikrek gyámja, akik egy szép napon majd magukra öltik atyjuk, Paul Muad-Dib palástját. Stilgar gyakran ellenőrizte éjjel az ikrek szállását; előbb mindig abba a szobába ment, ahol Ghanima aludt, és itt, a szomszéd helyiségben végzett, ahol megbizonyosodhatott róla, hogy Letot sem fenyegeti veszély.

Vén bolond vagyok, gondolta Stilgar.

Végigsimított a fényprojektor hideg fém felszínén, aztán visszatűzte az öve mögé. A projektor idegesítette, noha rá volt kényszerülve a használatára. A készülék finom kidolgozású birodalmi gyártmány volt, nagyobb termetű élőlé-

nyek jelenlétének kimutatására szolgált. A királyi hálósobákban csak az alvó gyermekeket jelezte.

Stilgar tudta, hogy gondolatai és érzelmei olyanok, mint ez a fény. Képtelen volt elfojtani magában valami titkos, belső nyugtalanságot. Márpedig ezt az érzést valami nagyobb hatalom irányította, amely elvezette őt eddig a pillanatig, amikor meg tudta sejteni a felgyülemlett veszedelmet. Itt volt az egész univerzumot átszövő tündökletes álmok fókuszpontja: világi vagyonok, százas tekintély és minden misztikus talizmánok leghatalmasabbika, Muad-Dib valláshagyatékának isteni igazolása. Ezekben az ikrekben – Letoban és lánytestvérében, Ghanimában – hihetetlen hatalom összpontosult. Amíg ők élnek, élni fog bennük a halott Muad-Dib is.

Többek voltak ők kilencéves gyermekeknél: valóságos természeti erőt jelentettek, imádat és félelem tárgyai voltak. Paul Atreides gyermekei voltak ők, akikből Muad-Dib lett, minden fremenek Mahdija. Muad-Dib szörnyűséges robbantást hajtott végre az emberiség történetében; a fremenek gyilkos dzsihadban rajzoltak ki bolygójukról, s dühöngő lázukat egy vallási kormányzatváltás hullámában hordták szerte az emberlakta világegyetemben, melynek méretei és mindenütt jelenvaló autoritása valamennyi planétán rajta hagyta a bélyegét.

De Muad-Dib gyermekei hús-vér emberek, gondolta Stilgar. Csak két egyszerű késdöfés, és meg tudnám állítani a szívüket. A vizük visszatérne a törzshöz.

Tévelygő gondolatai egészen felkavarodtak erre az ötletre.

Megölni Muad-Dib gyermekeit!

Ám az évek bölcsé tették őt, megtanították rá, hogyan kell okulni saját belső világából. Stilgar tudta, honnan ered ez a rettenetes gondolat. Az elátkozottak bal keze adta, nem az áldottak jobbából. Az *Élet ayatjának és burhánjának* kevés titka volt előtte. Valaha büszke volt rá, hogy fremennek tarthatta magát, hogy a barátjának érezte a sivatagot, hogy gondolatban Dúnének hívta bolygóját, nem pedig Arrakisnak, ahogy a birodalmi csillagtérképeken jelölték.

Milyen egyszerűek voltak a dolgok, amikor a messiásunk még álom volt csupán, gondolta. Mikor megtaláltuk a Mahdinkat; ezernyi messianisztikus álmot szabadítottunk rá az univerzumra. Most minden emberi lélek, akit a dzsihad az igájába hajtott, egy eljövendő megváltóról ábrándozik.

Stilgar a sötét hálósobába pillantott.

Ha a késem felszabadítaná mindezeket az embereket, vajon engem is messiássá kiáltanának ki?

Hallatszott, hogy Leto nyugtalanul fészkelődik az ágyában.

Stilgar felsóhajtott. Sosem ismerte az Atreides-nagyapát, aki után ez a gyermek a nevéet kapta. De sokan mondták, hogy Muad-Dib erkölcsi erejének ő volt a forrása. Vajon a helyességnek ez az irtózatossága nem fog most átugrani egy nemzedéket? Stilgar képtelen volt válaszolni erre a kérdésre.

Azt gondolta: Tabr sziecs az enyém. Itt én uralkodom. Fremen naib vagyok. Nélkülem nem lett volna Muad-Dib. És most ezek az ikrek... Csani, az anyjuk révén, aki a rokonom volt, az én vérem is ott folyik az ereik-

ben. Ott vagyok bennük Muad-Dibbel, Csanival és mind a többiekkel: Mit tettünk a világegyetemünkkel?

Stilgar nem tudta megmagyarázni, miért jutnak ilyen gondolatok az eszébe éjnek idején, és miért fogja el miattuk büntudat. Összehúzta magát csuklyás köpenyében. A valóság távolról sem olyan, mint az álom. A Sivatag-Barát, amely egykor sarktól sarkig terjedt, hajdani méretének felére zsugorodott. Az egyre terjedő zöld növénytakaró mitikus paradicsomának képe viszolygással töltötte el. Nem olyan volt, mint az álma. És tudta, hogy a bolygójával együtt ő is megváltozott. Jóval összetettebb személyiség lett belőle a letűnt napok sziecshőnökénél. Sokat tanult – az államügyekről és a legapróbb döntések súlyos következményeiről. Ám úgy érezte, hogy ez a tudás és ez a kifinomultság vékony filmréteg csupán, mely az egyszerűbb, elszántabb öntudat vasmagját borítja. És az a régi mag szólította őt, könyörgött neki, hogy térjen vissza egy tisztább értékrendhez.

A sziecs reggeli neszei kezdtek befurakodni a gondolatai közé. Emberek mozogtak a barlangban. Léghuzatot érzett az arcán: sziecslakók bújtak ki a szigetelőlepleken a kinti, pirkadat előtti sötétségbe. A huzat hanyagságra vallott meg az idő múlására. A barlangok népe már nem tartotta be a régi napok szigorú vízfegyelmét. Miért is tennék, mikor a bolygóra visszatért az eső, mikor az égen felhőket lehetett látni, mikor nyolc frement hirtelen áradás lepett meg és pusztított el egy kiszáradt vádiban? Eddig az eseményig a *megfulladni* szó nem is létezett a Dúne nyelvében. Csakhogy ez a bolygó többé már nem volt Dúne; Arrakis volt... méghozzá egy igen fontos nap hajnalán.

Azt gondolta: Jessica, Muad-Dib anyja és e királyi ikrek nagyanyja ma visszatér a bolygónkra. Miért épp most vet véget maga-vállalta száműzésének? Miért cseréli föl a Caladan puhaságát és biztonságát az Arrakis veszélyeivel?

És voltak más gondok is: meg fogja-e érezni Jessica Stilgar kételyeit? Elvégre Bene Gesserit boszorkány volt, beavatták a Testvériség legféltettebb titkaiba, és teljes jogú Tisztelendő Anya lett belőle. Az ilyen nők fogékonyak voltak és rettentő veszedelmesek. Nem fog-e ráparancsolni Stilgarra, hogy dőljön a saját késébe, mint Liet-Kynes *umma*-védnöke?

Vajon engedelmeskednék neki? – tűnődött a férfi.

Nem talált a kérdésre választ, de eszébe jutott Liet-Kynes, a planetológus, aki először álmódzott arról, hogy a Dúne sivatagbolygóját mesterséges eszközökkel zöld édenkertté alakítsák. Liet-Kynes volt Csani apja, nélküle nem lett volna se álmódzás, se Csani, se királyi ikrek. E törékeny láncolat működési mechanizmusa elkeserítette Stilgart.

Hogyan találkoztunk ezen a helyen? – kérdezte magától. Hogyan kombinálódtunk? És miért? Az lenne a kötelességem, hogy véget vessek az egésznek, hogy szilánkokra zúzzam a nagy kombinációt?

Stilgar most már elfogadta a kebelében égő borzalmas vágyat. Választhatja ezt az utat is, megtagadhatja a szeretetet és a családot, hogy megtegye, amit egy naibnak olykor meg kell tennie: halálos döntést hozzon a törzs javára. Bizonyos szempontból az ilyen gyilkosság az árulás és az álnokság legsötétebb mélyét jelentené. *Ártatlan gyermekeket ölni!* Csakhogy ezek nem voltak ártatlan gyermekek. Ettek a melanzsból, részt vettek a sziecs orgiáiban, homok-

sügért kerestek a sivatagban, ugyanolyan játékokkal szórakoztak, mint a többi fremen gyerek... és ott ültek a Királyi Tanácsban. Zsenge korú gyermekek, akik oly bölcsék, hogy saját hely illeti meg őket a Tanácsban. A testük ugyan gyermektest volt, élményviláguk azonban évezredekét ívelt át, hiszen totális genetikai emlékezettel jöttek a világra, valami iszonytató léttudattal, mely különválasztotta őket és Alia nagynénjüket minden más eleven embertől.

Stilgar nemegyszer azon kapta magát éjjelente, hogy gondolatai ekörül a *különbözőség* körül forognak, mely egyaránt megvolt az ikrekben és a nagynénjükben; sokszor álmából riasztotta fel a gyötrő kétely, s ilyenkor idesietett az ikrek hálószobájába, tudatában tovább kavarogtak a félig álmodott rémképek. Kételyei most fókuszba álltak. Döntés az is, ha az ember szántszándékkal nem hoz döntést – ezt tudta. Az ikrek és a nagynénjük anyjuk méhében ébredtek öntudatra, s azonnal birtokában voltak az összes emlékeknek, amit az őseik hagyományoztak reájuk. Ez a fűszerfüggés műve volt, az anyák fűszerfüggéséé: Lady Jessicáé és Csanié. Lady Jessica szült egy fiút, Muad-Dibet, mielőtt függőségbe került volna. Alia akkor született, mikor az anyja már nem tudott lemondani a melanzsról. Így, visszatekintve, ez nyilvánvaló volt. A szelektív géntenyésztés megszámlálhatatlan nemzedéke, amit a Bene Gesseritek irányítottak, létrehozta Muad-Dibet, ám a rend terveiben sehol nem szerepelt a melanzs. Ó, tudtak ők erről a lehetőségről, de félték tőle, és szörnyetegnek nevezték. Ez volt a legnyugtalanítóbb tény. Szörnyeteg. Kellett valami okuknak lennie, hogy így ítéljenek. És ha Alia szerintük szörny-szülött volt, akkor ez ugyanúgy vonatkozik az ikrekre is, hiszen Csani szintén függőségben élt, a testét átítatta a fűszer, s génállománya valamilyen módon kiegészítette Muad-Dibét.

Stilgar gondolatai lázasan száguldottak. Kétség sem férhet hozzá, hogy ezek az ikrek túlléptek az apjukon. De milyen irányba? A fiú azt mondta, képes arra, hogy ő legyen a *tulajdon apja* – és bebizonyította. Leto már csecsemőkorában is olyan ismeretekről tett tanúbizonyságot, amik csak Muad-Dibtől jöhettek. Várnak-e más ősök is az emlékképeknek abban a szédítő spektrumában – olyan ősök, kiknek hite és szokásai kimondhatatlan veszélybe sodorják az élő embereket?

Szörnyszülöttek, mondták a Bene Gesserit szent boszorkányai. Ám a Testvériség nagyon szerette volna megkaparintani az ikrek génállományát. A boszorkányok spermára és petesejtre vágytak, az okvetetlenkedő test nélkül, mely otthont ad nekik. Ezért térne most vissza Lady Jessica? Egykor szakított ugyan a renddel, hogy hercegi párja oldalára álljon, de hír szerint azóta visszatért a Bene Gesserit kebelére.

Véget vethetnék az összes álmodozásnak, gondolta Stilgar. Milyen egyszerű is lenne.

És ismét megdöbbsent önmagán, hogyan képes egyáltalán fontolóra venni ezt a lehetőséget. Talán Muad-Dib ikrei felelősek a valóságért, amely eltorzítja mások álmait? Nem. Ők csupán a lencse, amely megszűri a fényt, és új alakot kölcsönöz az univerzum ismert formáinak.

Gyötrődő elméje visszatért az ősi fremen hitvilághoz, és azt gondolta: *Isten parancsa eljő magától; siettetni fölösleges. Istené a feladat, hogy mutassa az utat; és vannak, akik letántorulnak róla.*

Ami leginkább nyugtalanította Stilgart, az Muad-Dib egyháza volt. Miért csináltak Muad-Dibből istent? Minek isteníteni egy embert, akiről mindenki tudja, hogy hús-vér személy volt? Muad-Dib arany életelixírje egy bürokratikus monstrumot teremtett, amely teljesen elkülönítette magát az emberi ügyektől. A kormányzat és az egyház egyesült, s a törvényszegésből vallásos bűn lett. Ha valaki megkérdőjelezte a kormányrendeleteket, füstként kezdet szallongani körülötte az istentagadás búze. A lázadás vétke a zsigerekben izzó tűzhöz és brutális önbíráskodáshoz vezetett.

Csakhogy ezeket a kormányrendeleteket emberek hozták.

Stilgar szomorúan ingatta a fejét, észre sem véve a szolgákat, akik megjelentek a királyi előszobában, hogy nekilássanak a reggeli tennivalóknak.

Végigsimított az övét díszítő kriszkésen, a múltra gondolt, amit jelképezett; és eszébe jutott, hogy nemegyszer őszinte rokonszenvet érzett a lázadók iránt, akiknek csírájában elfojtott felkeléseit épp az ő utasítására verték le. Agyában zűrzavar örvénylett, s ő szeretne volna tudni a módját, hogyan csendesítheti le, hogyan térhet vissza a kés jelképezte egyszerűbb alapelvekhez. Ám a világegyetem nem fog visszafordulni a kedvéért. Hatalmas gépezet az univerzum, melyet a nemlét szürke úrje hajt előre útján. A kése, ha halált hozna az ikrekre, csak visszhangot verne ebben az úrben, s újabb komplexitásokat szőne, hogy végigvisszhangozzanak az emberiség történetén, örvényeket kavarnak a káoszban, és lehetőséget adnának az emberi nemnek, hogy a rend és rendetlenség más formáival kísérletezzon.

Stilgar nagyot sóhajtott, és tudatára ébredt a szolgák jelenlétének. Igen, ezekben a szolgákban egy olyan rend testesült meg, amely közvetlenül Muad-Dib ikreihez kötődött. Egyik pillanatról a másikra mozogtak, és megoldották a felmerülő feladatokat. *Legjobb lesz utánozni őket*, mondta Stilgar magában. *Legjobb lesz akkor szembenézni azzal, ami jön, ha már ideért.*

Én is szolga vagyok; gondolta. És Isten a gazdám, az irgalmas és könyörületes. Némán idézte magában: Úgy ám, állig béklyót raktunk a nyakukra, hogy emelt fővel járjanak; és falat emeltünk eléjük, és falat emeltünk a hátuk mögé; és betakartuk őket, hogy ne lássanak.

Így állt megírva a régi fremen vallásban.

Stilgar bölintott magában.

Látni, előre tudni a következő pillanatot, ahogy Muad-Dib tette lélegzetelállító jósvízióiban – ez ellensúlyt teremt az emberi ügyekben. Új döntési csomópontokat hoz létre. Béklyótlanul járni, igen, akár Isten szeszélyét is jelentheti. Megint egy komplexitás, ami kívül esik az emberi felfogás határain.

Stilgar visszahúzta kezét a késről. Az ujjai emlékeztek rá, még bizserettek az érintéstől. Ám a penge, mely hajdan egy homokféreg tátongó pofájában csillámlott, a helyén maradt. Stilgar tudta, hogy most már nem fog fegyvert fogni az ikrek ellen. Döntésre jutott. Jobb ragaszkodni a régi erényhez, amit mindig is drágának tartott: a hűséghez. Jobb együtt élni azokkal a komplexitásokkal, amiket ismerni vél az ember, mint azokkal, amik elől meghátrál az értelem. Jobb az igazi most, mint az álombeli jövő. Stilgar keserű ízt érzett a szájában, s innen tudta, milyen üresek és visszataszítóak lehetnek egyes álmok.

Nem! Nem akarok több álmot!

KÉRDÉS: Láttad-é a Prédikátort?

VÁLASZ: Láttam egy homokférget.

KÉRDÉS: Mit tudsz a homokféregről?

VÁLASZ: Ő adja nekünk a levegőt, amit belélegzünk.

KÉRDÉS: Akkor miért pusztítjuk a földet?

VÁLASZ: Mert Shai-hulud (az istenné tett homokféreg) így akarja.

HARQ AL-ADA: ARRAKISI KÁTÉ

Az Atreides-ikrek fremen szokás szerint pirkadat előtt egy órával keltek. Titkos egyetértésben ásítottak és nyújtózkodtak szomszédos hálószobájukban, érezték maguk körül a barlang sürgés-forgását. Hallották, ahogy a szolgák reggelit készítenek az előszobában: egyszerű kását, félig erjedt fűszerlében áztatott datolyával. Az előszobában parázsgömbök égtek, s a hálótermekbe simogató, sárga fény áradt a boltíves bejárókon. Az ikrek gyorsan felöltöztek a kellemes fényben, mindkettő hallotta közben a másikat. Korábbi egyezségük értelmében cirkoruhát öltöttek magukra, védekezésül a perzselő sivatagi szél ellen.

A királyi testvérpár aztán az előszobában találkozott; egyikük figyelmét sem kerülte el, hogy a szolgák hirtelen elcsöndesedtek. Leto feketével szegett rozsdabarna köpenyt viselt szürke cirkoruhája felett. A testvérén zöld köpeny volt. A köpenyt mindkettejük nyakán Atreides-sólymot formázó aranycsat fogta össze, a szemek helyén vérvörös drágakövek ragyogtak.

Díszes öltözkük láttán Harah, Stilgar egyik felesége így szólt:

– Látom, felöltöztetek nagyanyátok tiszteletére.

Leto a tányérjáért nyúlt, majd felnézett Harah sötét, szélcserzette arcába. Megrázta a fejét, aztán annyit mondott:

– Honnan tudod, hogy nem önmagunkat tiszteljük meg az öltözéssel?

Harah szemrebbenés nélkül viszonzta gúnyos pillantását, mikor válaszolt.

– Az én szemem is ugyanolyan kék, mint a tiéd!

Ghanima hangosan felnevetett. Harah mindig is értett a fremenek kérdezz-felelek játékához. Egyetlen mondatba annyi mindent sikerült belesűrítenie! „Ne űzz csúfot belőlem, fiú, lehet, hogy te királyi vérből való vagy, de mindketten magunkon viseljük a fűszerfüggés bélyegét – a szemünknek nincsen fehérje. Ki az a fremen, akinek több díszre, több megbecsülésre lenne szüksége ennél?”

Leto elmosolyodott, és bűnbánóan rázta a fejét.

– Harah, szerelmem, ha fiatalabb lennél, és nem tartoznál Stilgarhoz, a magamévá tennélek.

Harah könnyedén fogadta a kicsiny diadalt, s intett a szolgáknak, hogy folytassák a szállástermek felkészítését a mai nap fontos eseményeire.

– Egyétek meg a reggelit – mondta. – Ma szükségetek lesz az energiára.

– Szóval szerinted sem vagyunk túlságosan kirittyentve a nagyanyánk ízléséhez képest? – kérdezte Ghanima egy kanál kásával a szájában.

– Ne félj tőle, Ghani – mondta Harah.

Leto lenyelt egy falat kását, és fürkész pillantást vetett Harahra. Az aszszony pokolian bölcs volt a maga egyszerű módján, azonnal átlátott a szócséplésen...

– Ő vajon azt fogja hinni, hogy mi félünk tőle? – kérdezte Leto.

– Valószínűleg nem – mondta Harah. – Ne feledjétek, a Tisztelendő Anyánk volt. Jól ismerem.

– Alia mit vett fel? – kérdezte Ghanima.

– Nem láttam – mondta Harah kurtán, és elfordult tőlük.

Leto és Ghanima közös titkokat sejtető pillantást váltottak, aztán gyorsan a reggelijük felé hajoltak. Hamarosan elindultak a nagy központi folyosó felé.

Ghanima az egyik ősrégi nyelven szólalt meg, amit közös genetikai emlékezetük kincsesládájából ismert.

– Szóval ma nagyanyánk lesz.

– Aliát szörnyen aggasztja – mondta Leto.

– Kinek lenne kedve ekkora hatalmat kiadni a kezéből? – kérdezte Ghanima.

Leto halkán felnevetett; furcsamód felnőttes hang volt ez egy ilyen fiatal gyerektől.

– Nemcsak erről van szó.

– Gondolod, hogy az anyja szeme észre fogja venni rajta, amit mi is észrevettünk?

– Miért ne? – kérdezte Leto.

– Igen... Ez lehet az, amitől Alia fél.

– Ki tudhat többet a szörnyetegről, mint egy másik szörnyeteg? – kérdezte Leto.

– Tudod, hogy tévedhetünk – mondta Ghanima.

– De nem tévedünk – és a fiú felmondott egy idézetet a Bene Gesserit Azharkönyvéből: – „Bizony nem ok nélkül, hanem rettenetes tapasztalásból nevezük az előszülötteket *szörnyetegnek*. Mert ki tudja, hogy gonosz múltunknak mely elveszett, kárhozatos személyisége veszi át az uralmat az eleven hús felett?”

– Ismerem a történetét – mondta Ghanima. – De ha így van, akkor miért nem szenvedünk mi is hasonló belső támadásoktól?

– Talán a szüleink őrt állnak bennünk – mondta Leto. – Akkor miért nincsenek őrei Aliának is?

– Nem tudom. Lehet, hogy azért, mert az ő egyik szülője még az élők közt időzik. Vagy egyszerűen azért, mert mi még fiatalok vagyunk és erősek. Talán, ha idősebbek leszünk, idősebbek és cinikusabbak...

– Nagyon vigyáznunk kell a nagyanyánkkal – mondta Ghanima.

– Szóval ne említsük neki ezt a Prédikátort, aki eretnokségeket hirdetve járja a bolygót?

– Csak nem gondolod komolyan, hogy tényleg az apánk!

– Nem ítélek elhamarkodottan, de Alia fél tőle.

Ghanima határozott mozdulattal megrázta a fejét:

– Nem hiszek ebben az egész szörnyszülött-ostobaságban!

– Ugyanannyi emlék él benned, mint bennem – mondta Leto. – Abban hiszel, amiben hinni akarsz.

– Szerinted azért van így, mert mi nem mertünk megpróbálkozni a fűszertransszal, Alia viszont igen – mondta Ghanima.

– Pontosan ezt gondolom.

Elnémultak, és kiléptek a központi folyosó hömpölygő emberfolyamába. Hűvös volt Tabr sziecsben, de a cirkoruha melegen tartotta az ikreket, a kondenzcsuklyákat pedig hátravetették vörös hajukról. Arcukon nyomot hagytak a közös gének: telt ajkak és fűszerfüggésről árulkodó, csupakék, távol ülő szemek.

Leto vette észre először nagynénjük, Alia közeledtét.

– Itt jön – mondta, s figyelmeztetésként az Atreidések harci nyelvére váltott. Ghanima főhajtással fogadta Aliát, mikor a nagynénjük megállt előttük.

– A *hadizsákmány* üdvözli dicső rokonát – Csakobsza nyelven beszélt, kihangsúlyozva nevének jelentését: *hadizsákmány*.

– Látod, szeretett néném – mondta Leto –, felkészültünk erre a mai találkozóra az anyáddal.

Alia, az egyetlen személy a nyüzsgő királyi háznépben, aki a legcsekélyebb meglepetést sem mutatta az ikrek felnőttes viselkedése láttán, haragos tekintettel nézett az egyik gyermekről a másikra. Aztán csak annyit szólt:

– Tartsátok a szátokat!

Alia hátrafésülte bronzsínű haját, és két arany vízkarika köré fonta. Ovális arcán komor kifejezés ült, érzéki ajka, melynek lebiggyedő széle akaratoságra vallott, most késpengényivé keskenyedett. Csupakék szemének sarkában gondterhelt ráncok gyűltek legyező alakba.

– Mindkettőtöket figyelmeztettelek, hogy ma ügyelnetek kell a viselkedésetekre – mondta Alia. – Ugyanolyan jól tudjátok az okát, mint én.

– A te okaidat ismerjük, te viszont, nem biztos, hogy ismered a mieinket – válaszolt Ghanima.

– Ghani! – mordult föl Alia.

Leto a nagynénjére meredt, és azt mondta:

– Éppen ma aztán végképp nem fogunk úgy tenni, mintha gügyögő cse-csemők volnánk!

– Senki sem kívánja tőletek, hogy gügyögjetekek – mondta Alia. – De szerintünk nem volna bölcs dolog veszélyes gondolatokra provokálni az anyámat. Irulan egyetért velem. Ki tudja, milyen szerepet választ majd Lady Jessica. Elvégre mégiscsak egy Bene Gesserit.

Leto tűnődve ingatta a fejét. *Miért nem látja Alia, amit mi sejtünk? Csak nem jutott túl messzire?* És gondosan elraktározta emlékezetében azokat a megkülönböztető jegyeket Alia arcán, amelyek anyai nagyapja jelenlétéről árulkodtak. Vladimir Harkonnen báró nem volt kellemes ember. Megfigyelés közben Leto érezte, hogy benne is mocoogni kezd a nyugtalanság. *Hissen nekem is ott van az őseim között.*

Aztán megszólalt.

– Lady Jessicát uralkodásra nevelték.

Ghanima bólintott.

– Miért döntött úgy, hogy éppen most tér vissza?

Alia arca elborult, majd megkérdezte:

– Lehet, hogy csak az unokáit szeretné látni?

Ghanima azt gondolta: *Ebben reménykedsz te, drága néném. Csakhogy ez átkozottul nem valószínű.*

– Itt nem uralkodhat – mondta Alia. – Ott van neki a Caladan. Elégedjen meg annyival.

Ghanima csitító hangon szólalt meg.

– Mikor apánk a sivatagba ment meghalni, téged nevezett ki Régensnek. Ó...

– Van valami panaszod? – akarta tudni Alia.

– Értelmes választás volt – mondta Leto, tovább fűzve lánytestvére beszéd-fonalát. – Te vagy az egyetlen ember, aki tudja, milyen érzés úgy megszületni, ahogy mi megszülettünk.

– Az a hír járja, hogy anyám visszatért a Testvériségbe – válaszolt Alia –, és mindketten tudjátok, mi a véleménye a Bene Gesseritnek a...

– Szörnyszülöttekről – mondta Leto.

– Igen! – harapta el a szót Alia.

– Aki egyszer boszorkány lett, holtig az marad... legalábbis így mondják – jelentette ki Ghanima.

Veszélyes játékba kezdtél, testvérkém, gondolta Leto, de követte a gondolatmenetet, és azt mondta:

– A nagyanyánk sokkal egyszerűbb asszony volt, mint a többi magafajta. Osztozol az emlékeiben, Alia; bizonyára tudod, mire számíthatsz.

– Még hogy egyszerű! – Alia megrázta a fejét, végignézett a zsúfolt folyosón, majd ismét az ikrekre szegezte tekintetét. – Ha anyám nem lett volna elég bonyolult személyiség, most egyikőtök sem lenne itt... ami azt illeti, én sem. Én lettem volna az elsőszülöttje, nem pedig ez a... megvonta a vállát, de valami furcsa, kényszeredett módon, ami inkább borzongás volt, mint mozdulat. – Figyelmeztetek titeket, nagyon jól gondoljátok meg, mit csináltok ma – Alia fölnézett. – Itt jönnek a testőreim.

– És továbbra is úgy gondolod, hogy nem lenne biztonságos, ha mi is elkísérnénk téged az úrkikötőbe? – kérdezte Leto.

– Várjatok itt – mondta Alia. – Majd idehozom az anyámat.

Leto jelentőségteljes pillantást váltott a testvérével, és így szólt:

– Sokszor mondtad nekünk, hogy azok az emlékek, amiket az előttünk járók tudatából őrzünk, mindaddig nem hasznosíthatók igazán, míg elegendő tapasztalatra nem teszünk szert tulajdon hús-vér valónkban, hogy valósággá alakítsuk őket. Mi a testvéremmel hiszünk ebben. Arra számítunk, hogy nagyanyánk látogatása veszedelmes változásoknak lesz előszele.

– Higgyetek csak benne továbbra is – mondta Alia. Elfordult tőlük, testőrei közrefogták, s a menet gyorsan végigsietett a folyosón a főbejárat felé, ahol már vártak rájuk az ornitopterek.

Ghanima egy könnycseppet törölt ki a jobb szeméből.

– Vízet adsz a halottnak? – suttogta Leto, és karon fogta testvérét.

Ghanima mély levegőt vett, mintha sóhajtana, s közben arra gondolt, hogyan tartotta megfigyelés alatt a nagynénjét, a legjobb módszereket alkalmazva, amiket évszázados tapasztalatainak gazdag tárházában talált.

– A fűszertransz az oka? – kérdezte, de előre tudta, mit fog Leto mondani.

– Van jobb elképzelésed?

– Miért nem történt meg akkor az apánkkal... vagy akár a nagymamánkkal? Már csak a vita kedvéért.

Leto behatóan nézett rá egy pillanatra, majd azt mondta:

– Ugyanolyan jól tudod a választ, mint én. Nekik már ki volt forrva a személyiségük, mikor az Arrakisra érkeztek. A fűszertransz... nos – vállat vont: – Ők nem úgy jöttek a világra, hogy már megszállva tartotta őket őseik emléktudata. Alia viszont...

– Miért nem bízott a Bene Gesserit figyelmeztetésében? – Ghanima az alsó ajkát harapdálta. – Aliának ugyanannyi információ állt a rendelkezésére, mint nekünk.

– Őt kezdettől fogva szörnyszülöttnek nevezték – mondta Leto. – Téged nem kísért a vágy, hogy bebizonyítsd nekik, mennyivel hatalmasabb vagy, mint az összes...

– Nem, engem nem! – Ghanima elkapta pillantását Leto fürkésztékintéről, és megborzongott. Csak a génjeiben tárolt emlékezethez kellett fordulnia, és a rend figyelmeztetései tapintható alakot öltöttek. Az előszültek többségéből bizonyítottan csúf szokásokkal megvert felnőttek lettek. És a valószínű ok... Ismét megborzongott.

– Kár, hogy az őseink között nincs egy-két előszülött – jegyezte meg Leto.

– Talán van.

– De hát akkor... Á, igen, a régi, megválaszolatlan kérdés: valóban szabadon hozzáférhetünk valamennyi ősi teljes élményanyagához?

Letóban ellentmondásos érzelmek kavargtak; s innen tudta, hogy ez a beszélgetés a testvére számára is roppantul nyugtalanító. Sokszor vették már fontolóra ezt a problémát, a megoldásig azonban sosem jutottak el. Azt mondta:

– Kibúvókat kell találnunk, újabb és újabb kibúvókat, valahányszor csak megpróbál behajszolni minket a fűszertranszba. Nagyfokú elővigyázatosság, nehogy túladagoljuk magunknak a fűszert: ez a legjobb megoldás.

– A túladagoláshoz meglehetősen nagy mennyiség kellene – mondta Ghanima.

– A tűrőképességünk valószínűleg igen magas – helyeselt a fiú. – Gondolj csak arra, mekkora adag kell Aliának.

– Sajnálom őt – állította Ghanima. – A kísértés bizonyára finom és ármányos volt, addig csalta-csalogatta, míg...

– Igen, Alia áldozat – mondta Leto. – Szörnyeteg.

– Tévedhetünk.

– Igaz.

– Mindig azon töröm a fejem – tűnődött Ghanima –, hogy a következő ősi emlék, amit felidézek magamban, nem lesz-e valami...

– A múlt nincs távolabb tőled a váncosodnál – mondta Leto.

– Ki kell használnunk az alkalmat, hogy megbeszéljük ezt a nagymamánkkal.

– Erre buzdít az ő emléktudata is bennem – felelte Leto.

Ghanima a testvére szemébe nézett. Aztán annyit mondott:

– A túl sok tudás sosem egyszerűsíti le a döntéseket.

***A sziecs a sivatag szélén
Lieté volt, Kynesé volt,
Stilgaré, majd Muad-Dibé,
Aztán újra csak Stilgaré.
A naibok alszanak mind a homokban,
De a sziecs megmarad***

RÉSZLET EGY FREMEN DALBÓL

Alia szíve hevesen vert, mikor elsietett az ikrektől. Néhány lázas másodpercig csaknem kényszerítő erejű vágyat érzett magában, hogy velük maradjon, és a segítségükért könyörögjön. Micsoda ostoba gyengeség! Az emléke intón csillapította le Aliát. Vajon próbálkozni mernének az ikrek a jövőbelátással? Az útnak, amely magával ragadta apjukat, őket is csábítania kell – a fűszertransz a maga jövőt fürkésző látomásaival, melyek reszketnek és hullámszanak, akár fátyolszövet a szeszélyes szélben.

Én miért nem látom a jövőt? – töprengett Alia. Miért kerül engem a jóslátomás, akárhogya igyekszem?

Az ikreket rá kell venni, hogy próbálkozzanak meg vele, mondta magának. Bele lehet édesgetni őket egy kísérletbe. Hiszen megvan bennük a gyermeki kíváncsiság, amely évezredek átívelő emlékezettel fonódik össze.

Ugyanolyan emlékezettel, mint az enyém, gondolta Alia.

A testőrei kinyitották a sziecs főbejáratán a szigetelőleplet, és utat engedtek neki; kilépett a kiugróra, ahol már vártak rájuk az ornitopterek. A sivatagi szél felkavarta a port a látóhatáron, de az idő derűs volt. Ahogy a sziecs parázsgömbjeinek fényéből kilépett a nappali világosságra, Alia gondolatai is a külső ügyek felé fordultak.

Miért tér vissza Lady Jessica éppen most? Csak nem jutottak el a Caladanra mindenféle pletykák arról, hogy a Régensség...?

– Sietnünk kell, hölgyem – mondta az egyik testőre emelt hangon, hogy túlkiabálja a szél süvítését.

Alia hagyta, hogy besegítsék az ornitopterébe, és becsatolta magát a biztonsági hámba, gondolatai azonban előbbre jártak.

Miért pont most?

Mikor az ornitopter szárnya megbillent, s a jármű kecsesen a levegőbe siklott, szinte kézzelfoghatóan érezte pozíciójának pompáját és hatalmát – csakhogya ezek törékeny dolgok voltak, de még mennyire, hogya törékenyek!

Miért pont most, amikor a tervei még nem teljesedtek be?

A porköd lomha hullámokban felszállt, s Alia látta visszatükröződni a ragyogó napfényt a bolygó változóféiben lévő felszínéről; ahol egykor kiégett földek terültek el, most széles sávokban zöldellt a növényzet.

Ha nem látok a jövőbe, kudarcot vallhatok. Ó, miféle varázsos dolgokra lennék képes, ha úgy látnék, ahogya Paul! A keserűség, ami a jóslátomásokkal jár, nem nekem való.

Kínzó vágy borzongott keresztül rajta, s egy pillanatra szeretett volna lemondani a hatalomról. Ó, bárcsak olyan lehetne, mint a többi ember – min-

den vakságok legbiztosabbikával megáldva élné azt a delejes fél életet, amelybe a születés sokkja a legtöbb halandót kihullajtja. De nem! Ó Atreidesnek született, s martaléka lett annak az évezredes őstudatnak, amelynek anyja fűszerfüggése volt az oka.

Miért jön vissza az anyám?

Gurney Halleck is vele lesz – az örökké hú szolgálja, a rút ábrázatú bérgyilkos, a mindhalálig lojális, gerinces muzsikus, aki ugyanolyan biztos kézzel oltja ki az emberéleteket, mint ahogy kilenchúros balisetjén játszik. Voltak, akik azt mondták, hogy az anyja maga mellé vette szeretőnek. Ennek a dolognak utána kellene nézni; ha bebizonyosodik, komoly ütőkártya lehet a kezében.

A vágy, hogy olyan legyen, mint a többi ember, nyomtalanul elszállt belőle. *Letot valahogy bele kell csábítani a fűszertranszba.*

Fölidézte magában, mikor megkérdezte a fiút, hogyan kezelné Gurney Hallecket. Leto pedig, aki megérezte a szavai mögött megbúvó rejtett értelmet, azt mondta, hogy Gurneynek épp a hűségében rejlik a hibája, és hozátette: „Istenít en... isteníti apámat”.

Alia figyelmét nem kerülte el a nyelvbotlás. Leto majdnem azt mondta, „engem”, nem pedig azt, hogy „az apámat”. Igen, időnként nehéz volt elkülöníteni a génekben tárolt emlékeket az eleven test élményeitől. Gurney Halleck nem fogja megkönnyíteni ezt a különbségtételt Leto számára.

Alia ajka kemény mosolyra húzódott.

Paul halála után Gurney úgy határozott, hogy visszatér a Caladanra Lady Jessicával. Az érkezése sok mindent össze fog kuszálni. Ha az Arrakisra jön, az ő komplexitásai is hozzájárulnak az eleve adott viszonyokhoz. Gurney Paul apját szolgálta – és így haladt a sor: I. Letótól Paulon keresztül II. Letoig. A Bene Gesserit tenyésztőprogramjában pedig: Jessicától Alián keresztül Ghanimáig – az elágazó vonal. Gurney jelenléte fokozhatja az identitások zavarát, és ez még kapóra jöhet.

Vajon mit tenne, ha megtudná, hogy Harkonnen-vér folyik az ereinkben, azoké a Harkonneneké, akiket olyan elkeseredetten gyűlöl?

A mosoly Alia ajkán töprengőbbé vált, befelé fordulóvá. Az ikrek végső soron gyermekek. Gyermekek, megszámlálhatatlanul sok szülővel, s emlékeik egyszerre az övék és másokéi. Ott fognak állni Tabr sziecs sziklakiugróján, és nézik, ahogy a nagyanyjuk hajója kondenzcsíkot húzva leereszkedik az arrakeeni medencébe. Vajon valósabbá és kézzelfoghatóbbá teszi-e Jessica érkezését az unokái számára az a tünékeny füstcsík az égen?

Anyám a felkészítésükről fog kérdezni, gondolta Alia. Mértékkal adagolom-e nekik a prána-bindu diszciplínákat? És én majd megmondom neki, hogy az ikrek maguk képzik ki önmagukat – akárcsak én annak idején. Idézni fogom neki, amit Leto mondott: „A vezér felelőssége kiterjed a büntetés kényszerére is... de csak akkor, ha az áldozat megköveteli.”

Aliának eszébe jutott, hogy ha sikerülne Lady Jessica figyelmét elsősorban az ikrekre terelnie, akkor mások talán elkerülhetnék a túl beható szemrevételezést.

Ezt meg lehetne csinálni. Leto nagyon hasonlít Paulra. És miért is ne hasonlítana? Ha akarja, bármikor átlényegülhet Paullá. Még Ghanima is rendelkezett ezzel a lenyűgöző képességgel.

Mint ahogy én is átlényegülhetek az anyámmá, vagy: bárki mássá, aki megosztotta velünk az életét. Elhessegette a gondolatot, és kinézett az ablakon, az odalent elsuhanó Pajzsfalra. Aztán eltűnődött: Milyen érzés lehetett elhagyni a vízben dúskáló Caladan meleg biztonságát, és visszatérni az Arrakisra; erre a sivatagi bolygóra, ahol a herceget megölték, és a fia mártírhalt?

Miért jön vissza Lady Jessica éppen most?

Alia nem talált választ a kérdésére – semmit sem látott tisztán. Osztóhatott ugyan mások – így az anyja – éntudatában, ám ha a megélt élményanyag elkülönült, megváltoztak a motivációs tényezők is. A döntések alapja az egyes egyének privát cselekedeteiben rejlett. Az előszületett – a soknak-született – Atreidések számára ez a realitás csúcspontja volt, önmagában is egy újfajta születés; teljes elkülönülést jelentett az élő, lélegző testtől, mikor az a test elhagyta az anyaölt, amely megfertőzte őt a sokszorozott emléktudattal.

Alia semmi furcsát nem látott abban, hogy egyszerre szereti és gyűlöli az anyját. Ez szükségszerű volt, előírásos egyensúlyi helyzet, melyben nem maradt helye büntudatnak és szégyenkezésnek. Hol ér véget a szeretet, a gyűlölet? Talán a Bene Gesseritet kellene hibáztatni, amiért a megfelelő pályára állította Lady Jessicát? A büntudat meg a szégyen elmosódottá, diffúzzá válik, ha az ember emlékezete hosszú évezredekkel ölel át. A Testvériség csak a Kwisatz Haderachot akarta kitenyészteni: egy teljes képzettséggel bíró Tisztelendő Anya férfi megfelelőjét... meg valami többet: egy különleges fogékonysággal és szellemtudattal megáldott embert, a Kwisatz Haderachot, aki egyszerre több helyen lehet. És Lady Jessicának, aki játékgéppé vált csupán a tenyésztőprogramban, elég rossz ízlése volt hozzá, hogy beleszeressen a számára kijelölt tenyészpartnerbe. Szeretett hercege óhajára fiút szült lány helyett, pedig a rend megparancsolta neki, hogy az elsőszülöttje lány legyen.

Hagytak engem megszületni, miután rászokott a fűszerre! Most pedig nem akarnak. Félnék tőlem! És okkal...

Megkapták Pault, a Kwisatz Haderachjukat, de egy nemzedékkel korábban – apróbb hiba volt ez világokat átszövő tervükben. Most pedig újabb problémával kell szembenézniük; a szörnyeteggel, aki magában hordozza a drága géneket, amiket hosszú generációk óta meg akarnak kaparintani.

Alia arcán árnyék suhant át, felpillantott. A kísérő topterek magasabb pozíciót vettek föl, leszállásra készültek. Csodálkozva rázta a fejét, mikor még egyszer átfutott kósza gondolatain. Mi haszna fölmelegíteni a letűnt életeket, felhánytorgatni a már elkövetett hibákat? Ez egy új nemzedék.

Duncan Idaho Mentát képességeivel kielemezte a problémát, hogy miért éppen most tér vissza Lady Jessica; emberi számítógépként mérlegelte a kérdést, azzal a különleges módszerrel, amely rajta kívül már kevesek sajátja volt. Végül azt mondta, Lady Jessica azért jön, hogy elhódítsa az ikreket a Testvériség számára. Azok a drága gének az ikrekben is megvannak. Duncannek könnyen igaza lehet. Ez elég indíték lehet, hogy kimozdítsa Lady Jessicát önként vállalt száműzetéséből a Caladanon. Ha a rend utasításait követi... Ugyan mi egyébért jönne vissza arra a helyre, amely annyi fájdalmas emléket tartogat neki?

– Majd meglátjuk – mormolta Alia.

Érezte, hogy az ornitopter alja megérinti a vára tetejét; kemény, rendítő hatású zökkenés volt, amitől zord elszántság töltötte el.

MELANZS (var melange esetleg malanj) fn, eredete bizonytalan (egyes vélemények szerint az ősi terrai fhrenciából): a) fűszerkeverék; b) öregedésgátló hatású arrakisi (dúnei) fűszer, első leírója Yanshuph Ashkoko, Bölcs Shakkad udvari vegyész; arrakeeni fűszer, csak az Arrakis legbelső sivatagának homokjában található, kapcsolódik Paul Muad-Dib (Atreides), az első fremen Mahdi próféta látomásaihoz; alkalmazva továbbá a Liga navigátorai és a Bene Gesseritek által.

BIRODALMI SZÓTÁR (ÖTÖDIK KIADÁS)

A két nagymacska könnyed ugrásokkal mászta meg a sziklás dombhátat a pirkadat fényében. Egyelőre nem igazán lovallták bele magukat a vadászatba, csak gyönyörködtek a birodalmukban. Lhaza tigris volt a nevük, egy különleges faj egyedei voltak, melyeket csaknem nyolcezer éve telepítettek ide, a Salusa Secundusra. Az ősi terrai populáció génjeinek átrendezése eltüntette az eredeti tigrisekre jellemző vonások egy részét, más elemeket pedig tovább finomított. A tépőfogaik hosszúak maradtak. A pofájuk széles volt, a szemük éber és intelligens. Mancsuk megnagyobbodott, hogy biztos támaszt nyújtson egyenetlen talajon is, behúzható karmaik hegyét pedig, melyeket mintegy tíz centire ki tudtak mereszteni, borotvaélesre csiszolta az azokat visszahúzott állapotban védő érdes tok. Bundájuk egyszínű, folttalan sárgásbarna volt, ami sivatagi környezetben szinte láthatatlanná tette őket.

Másban is különböztek még az őseiktől: kölyökkorukban szervostimulátorokat ültettek az agyukba. A stimulátorok jóvoltából ezek a tigrisek a rabszolgái voltak annak, aki kezében tartotta a transzmittert.

Hideg volt, és amint a két nagymacska megállt, hogy körülnézzen a terepen, leheletük párafelhőkben gomolygott elő a pofájukból. A Salusa Secundusnak ezt a régióját szándékosan meghagyták kopárnak és kietlennek: néhány elkorcsosult homoksügernek adott otthont, amiket az Arrakisról csempészték ide, és művi eszközökkel tartottak életben, hátha sikerül megtörni a segítségükkel a melanzsmonopóliumot. Ahol a tigrisek álltak, a tájat rozsdavörös sziklák és csenevész túskebokrok tarkították, melyek zöld-ezüstben fénylettek a hajnali nap vetette hosszú árnyékok között.

A két állat izmai hirtelen megfeszültek; fülüket hegyezték, bajszuk felmeredt. Pillantásuk lassan bal felé vándorolt, aztán arra fordították a fejüket is. Messze odalent a viharvert tájban két kisgyerek botladozott kéz a kézben, egy kiszáradt vízmosásban. A gyerekek egykorúnak tündek, talán kilenc vagy tíz szabvány évesek lehettek. Vörös hajuk volt, és cirkoruhát viseltek, fölötté gazdagon díszített, fehér burkával, melynek szegélyét és homlokré-

szét az Atreides-ház lángfonállal kihímzett sólyomcímere ékesítette. Séta közben a két kisgyerek boldogan fecserészett, s a lanyha szellő elvitte hangjukat a vadászó nagymacskák fülébe. A lhaza tigrisek ismerték ezt a játékot; nem először játszották már, de nyugodtak maradtak – várták, hogy az agyukba ültetett szervostimulátorok kiadják nekik a vadászparancsot.

Ekkor egy férfi tűnt föl a nagymacskák mögött húzódó dombháton. Megállt, és szemügyre vette a jelenetet: a tigriseket és a két gyereket. A férfi szürkefekete mintás sardaukar terepruhát viselt, s rangjelzése szerint levenbrech volt, egy bashar hadsegédje. A hóna alatt meg a nyakán hámszíjak feszültek; ezek tartották a vékony celofánborításban a mellére erősített transzmittert. Praktikus megoldás volt: így bármelyik kezével könnyen és gyorsan elérhette a készülék gombjait.

A tigrisek nem fordultak meg a közeledtére. Jól ismerték ennek az embernek a szagát, a léptei nesztét. A férfi leoldalmazott a lejtőn, megállt két lépésre az állatoktól, és letörölte a homlokán gyöngyöző verítéket. Csöppet sem volt meleg, de ez izzasztó munka volt. Halványszürke szeme ismét bejárta a tájat: tigrisek, két gyerek. Visszasímított egy csatakos szőke hajfütöt fekete terepsisakja alá, és megérintette a gégéjébe operált mikrofont.

– A cicusok látják őket.

A válasz a fülkagylói mögé beültetett vevőkészülékből érkezett.

– Beállítottuk a képet.

– Most? – kérdezte a levenbrech.

– Megcsinálják vadászparancs nélkül? – recsegte vissza a hang.

– Készen állnak – felelte a levenbrech.

– Nagyszerű. Lássuk, elég volt-e nekik négy kondicionáló gyakorlat.

– Közölje, ha készen állnak.

– Akár ebben a pillanatban.

– Akkor hadd menjen – mondta a levenbrech.

A szervo-transzmitter jobb oldalán lecsavarta a biztosítókupakot egy piros gombról, aztán lenyomta. A tigrisek ezzel felszabadultak a külső irányítás alól. Az ujját egy fekete gombon tartotta a piros alatt, és bármely pillanatban készen állt rá, hogy megállítsa az állatokat, ha rátámadnának. Azok azonban ügyet sem vetettek rá; lekuporodtak, és kúszni kezdtek a gyerekek felé. Hatalmas mancsuk puha, már-már érzéki mozdulatokkal siklott a köveken.

A levenbrech leguggolt, hogy figyelemmel kísérje az eseményeket. Jól tudta, hogy valahol a közelben egy rejtett transzem az egész jelenetet továbbítja egy titkos monitorra az erődben, ahol a hercege él.

A tigrisek ügetésre váltottak, aztán nekiiramodtak.

A sziklás terepen bukdácsoló gyermekek egyelőre nem vették észre a veszélyt. Egyikük felnevetett, a vékony, csilingelő hang messze szállt a levegőben. A másik megbotlott, s ahogy visszanyerte egyensúlyát, megfordult és meglátta a két tigrist. Rájuk mutatott.

– Nézd!

Mindkét gyerek megállt, és tátott szájjal meredt az érdekes jelenségre, amely ilyen hirtelen tört be az életükbe. Még akkor is mozdulatlanul álltak, mikor a lhaza tigrisek elkapták őket, a hím az egyiket, a nőstény a másikat.

A gyermekek hanyag hirtelenséggel haltak meg, fúrge mancsok törték ki a nyakukat. A vadállatok nekiláttak a lakomának.

– Visszahívjam őket? – kérdezte a levenbrech.

– Hadd fejezzék be. Jó munkát végeztek. Tudtam, hogy így lesz: ez a pár kiváló.

– A legjobb, amit valaha láttam – helyeselt a levenbrech.

– Nagyszerű. Mindjárt küldjük a toptert. Most kikapcsolunk.

A levenbrech felállt, és kinyújtózott. Nem nézett feltűnően a bal kéz fele eső magaslatra; ahol a fém beszédes csillogása árulkodott a rejtett transzmemről, amely közvetítette jól végzett munkáját a basharjának, valahová messze, a főváros zöldellő lankái közé. A levenbrech elmosolyodott. A mai bevetés után joggal számíthat előléptetésre. Már a nyakán érezte a batori rangjelzést – aztán majd a burzegit... Egy szép napon talán még bashar is lehet belőle. Azok az emberek, akik jól szolgálják Farad'nt, a megboldogult IV. Shaddam unokáját, gazdag jutalomban részesülnek. Ha majd a herceg visszaül az őt jog szerint megillető trónra, még bőkezűbben fogja jutalmazni híveit. Könnyen lehet, hogy nem is a bashari rang a csúcs. Rengeteg szétosztásra váró báróság és grófság van az Impériumban... mihelyt az Atreides-ikreket elnyeli a feledés.

A fremenek vissza kell térnie ősei hitéhez, ösztönös zsenijéhez az emberi közösségek alakítása terén; vissza kell térnie a múlthoz, amikor a túlélés leckéjét az Arrakisszal való harcban tanulta meg. A fremen egyetlen dolga az legyen, hogy megnyissa lelkét a belső tanításoknak. Az Impérium világainak, a Landsraadnak és a KHAFT Konföderációnak nincsen mondanivalója a számára. Csak a lelkétől fosztanak meg.

A PRÉDIKÁTOR ARRAKEENI BESZÉDÉBŐL

Lady Jessica körül a leszállómező rozsdabarna síkján, ahol az úrutazás fáradságait recsegve-sisteregye kipihenő szállítókomp magasodott, valóságos emberóceán hullámozott. Úgy becsülte, félmillióan lehetnek, és talán egyharmaduk zarándok. Áhítatos csendben álltak, minden figyelmüket a komp kijárat platformjának szentelve, melynek árnyas boltíve Lady Jessicát és kíséretét rejtette.

Két óra volt még hátra délig, a tömeg fölött azonban már forrón remegett a porszemekkel teli levegő, a nappali hőség előhírnökeként.

Jessica végigsimított ezüsttel tarkázott, rézvörös haján, mely ovális arcát keretezte a Tisztelendő Anyáknak kijáró abacsuklya alatt. Tudta, hogy nem a legjobban néz ki a hosszú utazás után, és a fekete aba sem illett hozzá igazán. De annak idején itt ezt a ruhát viselte. A fremenek figyelmét nem fogja elkerülni, hogy abaköpenyben jelenik meg közöttük. Felsőhajtott. Sosem szerette az úrutazást, s ehhez ráadásul most hozzájárult az eltemetettnek

vélt emlékek nyomasztó terhe – az a másik, a Caladanról az Arrakisra tett út, mikor a hercegére akarata ellenére rákényszerítették ezt a hűbérbirtokot.

Lassan, Bene Gesserit képességeit használva átfürkészte az emberek tengerét, árulkodó jelek után kutatva. Hamuszürke cirkocsuklyákat látott, a mély sivatagban élő fremenek öltözetét, fehér csuhás zarándokokat, vezeklési hegekkel a vállukon, itt-ott kis csoportokban gazdag kereskedőket, akik csuklyátlan, könnyű ruházatban kérkedtek vele, mennyire nem törődnek a vízveszteséggel a perzselő arrakeeni napon... és ott volt a Hívek Társaságának küldöttsége, zöld palástban, vastag csuklyában: dölyfösen, mindenki más-tól elkülönülve álltak, bízva csapatuk szent érinthetlenségében.

Csak ha följebb emelte pillantását a tömegről, kezdett a jelenet némiképp hasonlítani arra a képre, amely drága hercegével együttes érkezésének percében fogadta. Milyen régóta is már? *Több, mint húsz éve.* Nem szeretett a két jelenetet elválasztó szívdobbanások sorára gondolni. Az idő holt teherként nehezedett rá, s úgy érezte, mintha az Arrakistól távol eltöltött évei nem is léteztek volna.

Ismét bemerészkedtem a sárkány torkába, gondolta.

Itt, ezen a mezőn csavarta ki a fia a néhai IV. Shaddam markából az Impériumot. A történelem görcsei beleégették ezt a helyet az emberek elméjébe és hitvilágába.

Hallotta maga mögött a kíséret nyugtalan mozgolódását, és megint felsőhajtott. Meg kell várniuk Aliát, aki késett. Most már látni lehetett Alia kíséretének közeledését a tömeg széle felől; az emberóceán hullámokat vetett, ahogy a palotaőrök falanxa utat tört nekik.

Jessica még egyszer végigtekintett a tájon. Fürkész pillantásának sok különbség feltűnt. A leszállómező irányítótoronyát kiegészítették egy imára hívó balkonnal. És messze bal felé ott magasodott az az irdatlan, plasztacél oszlop, amit Paul erőd gyanánt emeltetett – az ő „homok fölötti sziecse”. A legnagyobb egységes elgondolások alapján tervezett épület, amit emberi kéz valaha teremtett. Falai közt, a termekben egész városok fértek volna el. Most az Impérium leghatalmasabb kormányzótestületének, az Alia-féle „Hívek Társaságának” adott otthont, amit lánya a bátyja holttestén szervezett meg.

Oda kell majd mennünk, gondolta Jessica.

Alia delegációja a kijáratí rámpa tövébe ért, és várakozásteljesen megállt. Jessica felismerte Stilgar viharvert képét. És Isten őrizz tőle! Ott állt Irulan hercegnő, a csábos testében lapuló vadságot a kósza szellőnek martalékul hagyott, aranszőke hajkoronával leplezve. Irulan mintha egy napot sem öregedett volna; ez sértésszámba ment. És a csapat élén ott volt Alia; az arca pimaszul fiatal maradt, pillantását a kijáratí boltív árnyaira szegezte. Jessica ajka késpengényivé keskenyedett, ahogy szemügyre vette leánya vonásait. Olyan érzés fogta el, mintha ólom ömlene szét a testében, s fülében hallotta tulajdon élete hullámverését. A kósza hírek tehát igazak! Iszonyat! Iszonyat! Alia tiltott útra tévedt. A bizonyíték az arcára volt írva a beavatott szem számára. *Szörnyszülött!*

Jessicának szüksége volt néhány pillanatra, hogy magához térjen, s közben rádöbbsent, milyen hó remény élt benne, hátha mégis hamisnak bizonyulnak azok a hírek.

Mi van az ikrekkel? – kérdezte magától. Ők is elvesztek számunkra?

Aztán lassan, ahogy az egy isten anyjához illik, kilépett az árnyékból, és a rámpa szélére állt. Kísérete az előzetes utasítás értelmében nem követte. A következő pár másodperc döntő fontosságú lesz. Jessica egymaga állt a tolongó tömeg előtt. Hallotta, hogy a háta mögött Gurney Halleck idegesen felköhög. Gurney tiltakozott: *Még pajzs sem lesz rajtad? Az alvilág isteneire, asszony! Te megőrültél!*

Ám a feltétlen engedelmesség Gurney legértékesebb tulajdonságai közé tartozott. Ő mindig megmondta a véleményét, aztán engedelmeskedett. Most is.

Mikor Jessica előlépett, az emberóceánból olyan hang tört fel, mint egy óriás homokféreg sziszegése. Széles mozdulattal áldásra emelte karját; ezt a gesztust a papság az egész birodalomban elterjesztette. Az emberek odalent térdre hullottak, akár valami hatalmas, élő organizmus, bár itt-ott akadtak vonakodva engedelmeskedő szigetek. Még a hivatalos üdvözlő küldöttség sem volt kivétel.

Jessica jól megjegyezte, hol álltak a tétovázók, és tudta, hogy más szem párok is így tesznek, egyesek a háta mögött, mások odalent, a tömegben. Ügynökei ideiglenes térképet állítottak össze az agyukban a késedelmeskedők bekerítésére és kigyomlálására.

Jessica továbbra is fölemelve tartotta a karját, a háta mögül azonban előlépett Gurney az embereivel. Gyorsan lesiettek a rámpán, ügyet sem vetve az üdvözlő küldöttség döbbenetére, és csatlakoztak a tömegben elvegyülő ügynökökhöz, akik kézjelekkel azonosították magukat. Gyorsan átszűrték az emberek tengerét, térdelő csoportokat ugrottak át, szűk utcácskákon szaladtak végig. Néhány célpont meglátta a veszélyt, és menekülni próbált. Ezeket volt a legkönnyebb kiiktatni: egy dobókés, egy fojtóhurok, és a szokni igyekvőknek vége lett. A többit hátrakötött kézzel, lábbéklyóban terelték ki a tömegből.

Jessica egész idő alatt kinyújtott karral állt, áldásosztó jelenléte elnyomta az emberek félelmét és nyugtalanságát. Közben azonban látta a jelét, hogy a tömegben futótűzként terjednek a híresztelések. Jól tudta, melyik a leggyakoribb, hiszen az ő ügynökei adtak neki először tápot: *A Tisztelendő Anya azért tért vissza, hogy kiválogassa a méltatlanokat. Áldassék nagyurunk édesanyja!*

Mikor vége volt – a homokon néhány véres holttest hevert, a foglyokat rögtönzött börtönsátrakba kísérték az irányítótorony alatt –, Jessica leeresztette a karját. Talán három percbe telt az egész. Tudta, nincs nagy valószínűsége, hogy Gurney és az emberei elkapták valamelyik sejt vezetőjét, pedig ők jelentették a legnagyobb veszélyt. Azok éber emberek, fogékonyak a környezet hangulatváltozásaira. A foglyok között azonban lesz néhány érdekes hal is, a szokásos fajankókon és izompacsirtákon kívül.

Jessica leeresztette a karját; és a tömeg ujjongva talpra állt.

Jessica, mintha semmi szokatlan nem történt volna; egymaga lesietett a rámpán, elkerülte a lányát, és minden figyelmét Stilgarra összpontosította. A fekete szakállba, mely össze-vissza ágazó folyamdelta gyanánt meredt elő az öreg naib cirkocsuklyája alól, itt-ott már szürke foltok vegyültek, ám szemében ugyanaz a csupakék tűz lángolt, mint első találkozásuk idején, kinn

a sivatagban. Stilgar tudta, mi történt az előbb, és egyetértett vele. Itt állt egy igazi fremen naib, emberei kemény lelkű vezére, aki nem riad vissza a véres döntésektől. Mikor megszólalt, szavai tökéletesen egybevágtak Jessica róla formált benyomásával.

– Isten hozott itthon, asszonyom. Mindig örömömre szolgál, ha jól kivitelezett, hatásos hadmozdulatot láthatok.

Jessica engedélyezett magának egy halvány mosolyt.

– Zárasd le az úrkikötőt, Stilgar. Senki sem távozzon, míg ki nem kérdeztük a foglyokat.

– Már megtörtént, asszonyom – mondta Stilgar. Együtt terveltük ki az egészet Gurney embereivel.

– Szóval azok a fremenek a tömegben, akik segítettek nekünk, a te embereid voltak.

– Némelyik igen, asszonyom.

Jessica kiérezte a férfi hangjából rejtett fenntartásait, és bólintott.

– Alaposan kiismertél te engem a régi időkben, Stil.

– Mint ahogy egykor igyekezted az értésemre adni, asszonyom, az ember megfigyeli a túlélőket, és tanulni próbál tőlük.

Ekkor Alia lépett előre, és Stilgar félrehúzódott, míg Jessica szembenézett a lányával.

Jessica biztos volt benne, hogy semmilyen általa ismert módszerrel nem képes eltitkolni lánya elől, amit megtudott, így hát meg sem kísérelte leplezni érzéseit. Ha a szükség úgy hozta, Alia is tudott olvasni az apró jelekből, ugyanolyan jól, mint a rend bármelyik adeptusa. Már megállapította Jessica viselkedéséből, mit látott rajta az anyja, és milyen következtetésre jutott belőle: ellenségek voltak, olyan eltökélt ellenségek, hogy a *halálos* szó távozlól sem fejezte volna ki érzelmeik mélységét.

Alia, a legegyszerűbb és legkézenfekvőbb reakció, a dühkitörés mellett döntött.

– Hogy mertél ilyen akciót kitervelni az én megkérdezésem nélkül? – sziszegte; s közelebb tolta az arcát Jessicáéhoz.

Jessica szelíden szólalt meg.

– Mint az imént hallhattad, Gurney még engem sem avatott be a terv részleteibe. Azt hittem...

– És te, Stilgar! – tört ki a harag Aliából, ahogy az öreg naib felé fordult.

– Kihez vagy hú *te*?

– Az esküm Muad-Dib gyermekeihez köt – mondta Stilgar mereven. – Az ő fejük felől háritottuk el a veszedelmet.

– És ez téged miért nem tölt el örömmel... leányom? – kérdezte Jessica.

Alia pislogott egyet, visszanézett az anyjára, elnyomta a bensőjében dúló vihart, és még egy fogsorvillantó mosolyt is sikerült összehoznia.

– Hát *hogyne* örülnék neki... anyám – mondta. És saját legnagyobb meglepetésére Alia rájött, hogy *valóban* boldog, iszonyú örömet érez, amiért végre tisztázódott a viszony közte meg az anyja között. A perc, amelytől rettegett, múlt idővé vált, és az erőegyensúly nem változott meg igazán. – Alkalmasabb időben majd részletesen megbeszéljük ezt az egészet – folytatta, egyszerre intézve szavait az anyjához és Stilgarhoz.

– Természetesen – mondta Jessica, s egy elbocsátó kézmozdulat kíséretében elfordult, hogy szembenézzen Irulan hercegnővel.

Néhány röpke szívverés erejéig Jessica és a hercegnő némán tanulmányozták egymást. Két Bene Gesserit, akik egyazon okból szakadtak ki a rendből: a szerelem miatt... s mindketten egy olyan férfit szerettek, aki régóta meghalt már. A hercegnő hiába szerette Pault, hitvese lett ugyan, de társa nem. És most teljes szívből azoknak a gyermekeknek szentelte életét, akikkel Paul fremen ágyasa, Csani ajándékozta meg.

Jessica szólalt meg elsőnek.

– Hol vannak az unokáim?

– Tabr sziecsben.

– Felteszem, azért, mert ott nagyobb biztonságban vannak.

Irulan engedélyezett magának egy kurta főbiccentést. Tanúja volt Jessica és Alia összetűzésének, de olyan módon értelmezte, ahogy Alia felkészítette rá. *„Jessica visszatért a Testvériségbe, és mindketten tudjuk, hogy a boszorkányoknak terveik vannak Paul gyermekeivel.”* Irulan sosem tartozott a Bene Gesserit legtehetségesebb adeptusai közé – inkább azért találták értékesnek, mert IV. Shaddam lánya volt; gyakorta túl kevélyen viselkedett, semhogy magára vegye a további tanulással járó fáradságokat. Most olyan hirtelenséggel választott hadviselő felet, amely már-már meghazudtolta neveltetését.

– Nézd, Jessica – mondta Irulan –, igazán meg kellett volna ezt beszélned a Királyi Tanáccsal. Nem volt helyes tőled, hogy a magad feje szerint...

– Ezt értsem úgy, hogy egyikőtök sem bízik Stilgarban? – kérdezte Jessica.

Irulannak volt annyi esze, hogy rájöjjön, erre a kérdésre nem lehet megfelelni. Örült, hogy a küldöttség papi rendű tagjai, akik képtelenek voltak továbbra is féken tartani türelmetlenségüket, előrébb nyomakodtak. Kurta pillantást váltott Aliával, s közben azt gondolta: *Jessica ugyanolyan gőgös és magabiztos, mint volt!* Ám kéréstelenül felmerült az agyában egy Bene Gesserit-axióma: *„A gőgös ember csak várfalet emel maga köré, amely mögött tulajdon félelmét és kételyeit próbálja elrejtetni.”* Jessicára is vonatkozna ez? Lehetetlen. Akkor csak póz az egész. De miért? A kérdés nyugtalanította Irulant.

A papok lármásan tolongták körül Muad-Dib anyját. Volt, aki csak a karját érintette meg, a legtöbbben azonban leborultak, és üdvözlőbeszédet tartottak. Végül a küldöttség vezetői is a szent Tisztelendő Anya elé járultak, s gyakorlott mosollyal vállalva elrendelt szerepüket – *„Az elsőkből legyenek utolsók”* –, közölték vele, hogy hivatalos az engesztelő áldozat szertartására az erődben, Paul régi főhadiszállásán.

Jessica szemügyre vette a két papot, és visszataszítónak találta őket. Az egyiket Javidnak hívták, és savanyú képű, gömbölyded arcú fiatalember volt, a szeme mélyén lapuló gyanakvást még kiugró homlokeresze sem tudta elrejtetni. A másik Zebataleph volt, másodszülött fia egy naibnak, akit Jessica még a fremenek között töltött évekből ismert, mint arra a pap azonnal emlékeztette is. Őt könnyű volt beskatulyázni: jókedvvel párosult könnyörtelen céltudatosság, keskeny arc, szőke szakáll, az egész alakot a titkos izgalmak és a rejtett tudás légköre lengi körül. Jessica kettejük közül Javi-